

BIJDAGEN AAN EEN SUCCESVOLLE OVERGANG VAN VO NAAR HO VOOR LEERLINGEN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

**BIJDRAGEN AAN EEN SUCCESSVOLLE
OVERGANG VAN VO NAAR HO VOOR LEERLINGEN
MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE**

INLEIDING

“Ik heb de laatste twee jaar van mijn schooltijd op het vso gezeten. Mijn decaan bleef herhalen hoe belangrijk het is om achter je rechten aan te gaan als ‘student met een ondersteuningsbehoefte’. Vandaar dat ik gelijk op de website van de hogeschool heb gekeken naar de mogelijkheden.”

De overgang van het voortgezet (speciaal) onderwijs (vo) naar het hoger onderwijs (ho) kan voor leerlingen groot zijn. Het onderwijs verandert: er wordt van leerlingen een meer proactieve houding verwacht, de zorgcoördinator¹ wordt studentendecaan, en ga zo maar door. Uit onderzoek van [ResearchNed](#)¹ blijkt dat dertig procent van de studenten in het ho een handicap of chronische ziekte heeft. Tien procent van het totaal aantal studenten wordt door deze handicap of chronische ziekte belemmerd in de studie. Bovendien vallen deze studenten twee keer zo vaak uit als studenten zonder ondersteuningsbehoefte.

Een doorgaande onderwijs- en ondersteuningsleerlijn is voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte² van wezenlijk belang. Hoe begeleid je als onderwijs-professional³ in het vo leerlingen bij de overstap naar het ho? En hoe borg je de continuïteit van de ondersteuning in het ho? Daarover gaat deze handreiking.

OPBOUW

Deze handreiking bestaat uit twee delen:

1. Vijf stappen die beschrijven wat de onderwijsprofessional samen met de leerling kan doen om de overgang naar het ho goed te laten verlopen.
2. Vier stappen die beschrijven wat de professional zelf kan doen (binnen en buiten de vo-instelling) om de overgang van de leerling naar het ho goed te laten verlopen.

De tips in deze handreiking zijn algemeen. De belangrijkste tip is dan ook om elke leerling maatwerk te leveren, ermee rekening houdend dat in het ho zelfstandigheid en initiatief van de leerling worden verwacht. De beschreven stappen hoeven niet in een vaste volgorde worden doorlopen. De handreiking is geschreven voor professionals in het v(s)o, maar uiteraard ook voor andere geïnteresseerden.

De in het ho gebruikte terminologie verschilt van de terminologie in het vo. Ben je als professional niet voldoende op de hoogte van de terminologie in het ho, start dan met het lezen van 2.1: Zorg dat je actuele kennis hebt over het ho.

Naast deze handreiking is er een [online tool](#)²: door op de stappen te klikken, worden informatie en tips zichtbaar.

- I In het vo worden voor deze functie verschillende termen gebruikt, bijvoorbeeld 'coördinator zorg', 'ondersteuningscoördinator' of 'aandachtsfunctionaris'.
- II Waar leerling staat, kan je leerling met een ondersteuningsbehoefte lezen. Waar hij staat kan je ook zij lezen. In het hoger onderwijs spreekt men van studenten met een functiebeperking. Studenten herkennen zich niet altijd in de begrippen 'handicap' en 'functiebeperking.'
- III Onder onderwijsprofessional wordt de professional verstaan die betrokken is bij de begeleiding/zorg van de leerling in het onderwijs. Denk aan de zorgcoördinator, mentor, decaan, studieloopbaanbegeleider etc.

Wat kun je als vo- + professional samen met de leerling doen?

Wat kun je als vo- + professional zelf doen?

INHOUDSOPGAVE

1. Wat kun je als onderwijsprofessional samen met de leerling doen?	8
1.1 Ondersteun bij de oriëntatie	8
1.2 Bespreek de haalbaarheid van voorkeurstudies en beroepspraktijk	9
1.3 Stimuleer het tijdig melden van de ondersteuningsbehoefte	10
1.4 Bespreek het SKC-advies	11
1.5 Zorg voor warme overdracht	12
2. Wat kun je als onderwijsprofessional zelf doen?	14
2.1 Zorg voor actuele kennis van het ho	14
2.2 Verstevig je netwerk en de samenwerking	18
2.3 Evalueer de overgang naar het ho	18
2.4 Maak beleid of vul beleid aan	19
3. Literatuur	21

1 WAT KUN JE ALS ONDERWIJSPROFESSOR SAMEN MET DE LEERLING DOEN?

1.1 ONDERSTEUN BIJ DE ORIËNTATIE

Het is bij de overgang van vo naar ho belangrijk dat de leerling tijdig begint met oriënteren. Je kunt de leerling hierbij ondersteunen door samen een stappenplan te maken: wat komt er de komende periode op de leerling af? Welke acties moet hij ondernemen en wat zijn de deadlines voor die acties? Uiteraard staat deze oriëntatie niet los van de activiteiten die in het kader van Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) worden aangeboden.

Tips:

- Gebruik de tool studieproceskaart voor het maken van een stappenplan:
  - [de studentversie](#)³
  - [de professionalversie](#)⁴
- Laat de leerling nadenken over zijn kwaliteiten, mogelijkheden en drijfveren. Sluit aan bij opgedane inzichten vanuit LOB-activiteiten. Wat zijn de (on) mogelijkheden in relatie tot studie/beroep/stage/werkgever? Laat de leerling hierover ook in gesprek gaan met ouders en omgeving.
- Stimuleer de leerling om gebruik te maken van activiteiten in het ho, zoals proefstuderen, open dagen en meeloopdagen. Op deze manier kan de leerling een goede indruk krijgen van een bepaalde opleiding. Adviseer de leerling om zowel bij zijn voorkeursopleidingen als bij aanverwante opleidingen te kijken.
- Wijs de leerling op het bestaan van studentenplatforms bij verschillende hogescholen. Er zijn ook platforms voor en door studenten met een ondersteuningsbehoefte. Hier kan de leerling terecht voor informatie.
- Adviseer de leerling om [Studiekeuze123](#)⁵ te raadplegen. Op deze webpagina staat algemene informatie die behulpzaam is bij het kiezen van een vervolgopleiding. Ook vindt de leerling hier specifieke informatie over hoe studenten met een ondersteuningsbehoefte de instellingen waarderen.
- Adviseer de leerling om op websites van hogescholen en/of universiteiten te kijken om te achterhalen welke faciliteiten er worden geboden en bij welke functionarissen de leerling terecht kan. Adviseer de leerling om te zoeken op de term 'functiebeperking'.
- Organiseer contact, bijvoorbeeld door een bijeenkomst, met oud-leerlingen en/of werknemers met een ondersteuningsbehoefte, zij hun studie- en werkervaringen delen.

1.2 BESPREEK DE HAALBAARHEID VAN VOORKEURSTUDIES EN BEROEPSPRAKTIJK

“Nu ik aan het solliciteren ben, kom ik erachter dat een baan in dit beroepenveld met mijn belemmeringen toch wel erg lastig is. Steeds op hetzelfde praktische probleem worden afgewezen is niet leuk. Bij de start van mijn studie hadden we met elkaar hierover moeten nadenken en had ik misschien wel iets heel anders moeten kiezen.”

Het is van belang om met de leerling te bespreken of de studie en het toekomstige beroep van zijn voorkeur haalbaar lijken. Ook is het belangrijk om na te gaan wat het werken in de beroepspraktijk inhoudt en hoe dit zich verhoudt tot de kwaliteiten en belemmeringen van de leerling.

Onderstaande tips kunnen later opnieuw onder de aandacht worden gebracht als een studie afvalt en de leerling op zoek gaat naar alternatieve opleidingen.

Tips:

- Adviseer de leerling om tijdig, ruim voor 1 mei, in gesprek te gaan met een studentendecaan of studieadviseur over de studie en de beroepspraktijk in relatie tot ondersteuningsbehoefte. Op de website van [Handicap + studie](#)⁶ staan per instelling de gegevens van contactpersonen, voorzieningen en de uitslagen van de Nationale Studenten Enquête (NSE).
- Bespreek wat in het ho mogelijke uitdagingen kunnen zijn. Wat is er nodig om deze belemmeringen te verminderen? En kan de opleiding de juiste ondersteuning bieden? Laat de leerling ook nadenken over de vraag wat het betekent om te kiezen voor een beroepsopleiding of een wetenschappelijke opleiding.
- Laat de leerling nagaan op welke manier het onderwijs wordt gegeven (hoorcolleges, groepswerk, zelfstudie, toetsvormen, praktijkonderwijs) en of dit aansluit bij zijn manier van leren. Wordt de opleiding ook bij een andere onderwijsinstelling aangeboden en is dit het onderzoeken waard? Stimuleer de leerling ook om te kijken naar de bereikbaarheid (met openbaar vervoer) van de onderwijsinstelling en na te denken over de impact van het reizen.
- Vraag de leerling om uit te zoeken welke vakken in de studie worden aangeboden en welke competenties daarbij horen. De leerling kan deze informatie bijvoorbeeld vinden in de studiegids van de opleiding. Sluiten de competenties aan bij de kwaliteiten en mogelijkheden van de leerling? Laat hem ook nagaan of het ter voorbereiding op het ho noodzakelijk is om bepaalde vaardigheden te oefenen. Zie hiervoor de [Profielenbank](#)⁷.

1.3 STIMULEER HET TIJDIG MELDEN VAN DE ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Uit onderzoek blijkt dat de kans op studiesucces groter is als de student tijdig de juiste persoon vindt en als hij gebruikmaakt van de juiste voorziening/aanpassing^{IV}. Voorwaarde is wel dat de student zijn belemmeringen tijdig kenbaar maakt en aangeeft wat hij nodig heeft. In het ho ligt hierbij, meer dan in het vo, de nadruk op het eigen initiatief van de student.

Tips:

- Bespreek met de leerling of hij zijn ondersteuningsbehoefte wel of niet kenbaar wil maken en wat daarvan de voor- en nadelen zijn.
- Bespreek met de leerling op welke momenten hij zijn extra ondersteuningsbehoefte kenbaar kan maken en op welke manier.
- Adviseer de leerling om in [studielink](#)⁸ aan te geven dat er sprake is van een extra ondersteuningsbehoefte. Naar aanleiding hiervan krijgen aankomende studenten meestal informatie toegestuurd en/of contactgegevens aangereikt.
- Bespreek de rechten van de leerling. Ho-instellingen mogen studenten niet weigeren op grond van ondersteuningsbehoeften en zijn verplicht aanpassingen te doen. Wanneer een leerling toch om deze reden wordt geweigerd, kan hij contact opnemen met het [Landelijk Studenten Rechtsbureau](#)⁹ en het College voor de [Rechten van de Mens](#)¹⁰.

WEL OF NIET MELDEN?

Argumenten om de ondersteuningsbehoefte tijdig te melden:

- Het aanvragen en toekennen van aanpassingen en voorzieningen duurt vaak enkele weken. Het voordeel van tijdige melding van de ondersteuningsbehoefte is dat de leerling vanaf het begin van zijn studie beschikt over de benodigde voorzieningen.
- De leerling kan in aanmerking komen voor een uitgesteld bindend studieadvies (BSA).
- Er zijn mogelijkheden [voor extra financiële ondersteuning](#)¹¹ en kwijtschelding van (een deel) van de studiekosten.
- Het is op tijd duidelijk wat een opleiding niet kan bieden en wat de leerling dus zelf moet regelen. Bij een tijdige melding kan dit voor aanvang van de studie gerealiseerd zijn.
- Het kan zijn dat de leerling nu nog geen voorzieningen nodig heeft, maar wellicht later in de studie wel. Dan is het van belang dat de leerling bij aanvang van de studie (of direct daarna) melding heeft gemaakt van zijn belemmeringen.

IV Eindmeting onderzoek 'Studeren met een functiebeperking'. Ministerie van OCW, 2013. (ITS/Research Ned).

Argumenten om de ondersteuningsbehoeften niet te melden:

- Leerlingen willen geen label en willen het liefst met een schone lei beginnen.
- Leerlingen zijn bang voor een andere behandeling.
- Leerlingen zijn bang dat ze niet worden toegelaten tot de opleiding van hun keuze.

Het is belangrijk dat je je als professional bewust bent van deze overwegingen en dat je hier met de leerling aandacht aan besteedt. De ervaring leert dat het niet melden van de ondersteuningsbehoefte ertoe kan leiden dat studenten vastlopen en/of studievertraging oplopen.

1.4 BESPREEK HET SKC-ADVIES

De studiekeuzecheck (SKC) in het ho is bedoeld om erachter te komen of de opleiding waarvoor de leerling zich heeft aangemeld, daadwerkelijk past. Hoe de check eruit ziet, verschilt per onderwijsinstelling en opleiding. Zie bijvoorbeeld [de check van de HAN](#)¹². Onderdeel van de SKC is een studiekeuze-advies. De SKC is géén selectiemiddel en de student kan op basis van de check niet worden geweigerd.

Tips:

- Stimuleer de leerling zich goed voor te bereiden op de SKC. Informatie hierover is te vinden op de website van de instelling en/of wordt na aanmelding toegezonden. Adviseer de leerling om tijdig contact op te nemen als er voorzieningen nodig zijn bij de SKC.
- Ga zowel bij een positief als bij een negatief studiekeuzeadvies met de leerling in gesprek over het advies. Wat is de inhoud van het advies? Is het herkenbaar? Waar is verheldering nodig? Wat gaat de leerling met het advies doen?
- Ga in geval van een negatief studieadvies met de leerling na wat de argumenten zijn en of de studie en het beroep haalbaar voor hem zijn. Bespreek alternatieve studies of andere onderwijsinstellingen. De leerling beslist uiteindelijk zelf of hij het advies opvolgt of naast zich neerlegt.
- Adviseer de leerling om bij twijfel over de studiekeuze in gesprek te gaan met de onderwijsinstelling. Ga na of de onderwijsinstelling ondersteuning biedt bij heroriëntatie. Zo biedt bijvoorbeeld [Hogeschool van Amsterdam](#)¹³ workshops aan waarin leerlingen/studenten onder begeleiding het studiekeuzeproces doorlopen.

1.5 ZORG VOOR WARME OVERDRACHT

Een doorgaande onderwijsleerlijn is voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte van wezenlijk belang. Overdracht van informatie over ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling en concrete handelingsadviezen maken daarvan onderdeel uit. De leerling is zelf verantwoordelijk voor de overdracht van gegevens. De ondersteuning hierbij is dus maatwerk. Bij de overdracht moet rekening worden gehouden met de [Algemene verordening gegevens bescherming \(AVG\)](#)¹⁴.

Tips:

- Adviseer de leerling om (relevante) gegevens over te dragen. Denk hierbij aan zijn ontwikkeling tot dan toe, factoren die de studie belemmerden of juist bevorderden en een overzicht van voorzieningen waarvan hij in het vo gebruik heeft gemaakt.
- Bied zo nodig ondersteuning bij het verzamelen van gegevens. De gegevens kun je samen met de student verwerken in een overdrachtsdocument. Op welk moment het document aan het ho wordt overgedragen, is afhankelijk van de complexiteit van de situatie van de leerling (hoe complexer, hoe eerder).
- Stimuleer de leerling om, vanaf het begin van het studiekeuzeproces, zijn ouders/verzorgers te betrekken bij zijn studiekeuze en bij de overstap naar het ho.
- Wanneer de leerling gebruik maakt van hulpverlening, stimuleer studiekeuze en overstapproces ook met de hulpverlener te bespreken. Indien gewenst kan de hulpverlener meegaan naar het eerste/startgesprek.
- Stimuleer de leerling om contact met jou op te nemen als hij aan het begin van de opleiding vastloopt of dreigt vast te lopen. Laat ook weten dat de studentendecaan of studieadviseur met jou contact mag opnemen.

2 WAT KUN JE ALS ONDERWIJSPROFESSOR ZELF DOEN?

2.1 ZORG VOOR ACTUELE KENNIS VAN HET HO

Om leerlingen goed te kunnen ondersteunen bij de overstap naar het ho, is het van belang dat je actuele en objectieve kennis hebt of verwerft over studeren met een ondersteuningsbehoefte en over het ho.

Tips:

- Zorg dat je op de hoogte bent van de in het ho gebruikte terminologie en van de zorgstructuur in het ho.
- Houd je kennis bij over relevante wet- en regelgeving en financiën, en informeer de leerling hierover.
- Bezoek congressen/studiedagen over het thema 'doorstroom vo-ho' of laat je informeren door een collega die bijeenkomsten bezoekt. Denk hierbij aan activiteiten georganiseerd door [Expertisepunt LOB](#)¹⁵, [NVS-NVL](#)¹⁶, [VVSL](#)¹⁷ en [LICA](#)¹⁸.
- Houd algemene informatie bij over studeren met een ondersteuningsbehoefte in ho. Raadpleeg de websites van hogescholen, [studiekeuze123](#)¹⁹, [Expertisecentrum handicap + studie](#)²⁰ et cetera.

TERMINOLOGIE EN ZORGSTRUCTUUR

Begeleiding

De begeleidingsstructuur verschilt per onderwijsinstelling. In de basis hebben docenten en studieloopbaanbegeleiders of vergelijkbaar een signalerende functie. Studieloopbaanbegeleiders zijn voor studenten het eerste aanspreekpunt. Soms zijn er speciale begeleiders aangesteld voor studenten met een ondersteuningsbehoefte. Bij zorgen en voor aanpassingen en voorzieningen wordt de student verwezen naar de studentendecaan of studieadviseur. Deze verwijst de student zo nodig door.

In het ho is er geen sprake van passend onderwijs. Het 'medisch denken' (wat heb je en overleg je diagnose) bepaalt veelal het denken en de maatwerk mogelijkheden binnen het ho. Vragen naar de ondersteuningsbehoefte en denken vanuit diversiteit en talenten gebeurt steeds meer. In de wet- en regelgeving is vastgelegd wat de verantwoordelijkheid is van het ho. De informatie over begeleiding (op de website van de onderwijsinstelling) is bij veel onderwijsinstellingen niet toereikend. Een gesprek kan helpen om goed zicht te krijgen op de mogelijkheden.

Studentendecaan

Bij de studentendecaan kunnen studenten terecht voor informatie en advies over uiteenlopende zaken die niet direct inhoudelijk met de studie te maken hebben, zoals:

- studiefinanciering;
- financiële ondersteuning in geval van studievertraging door bijzondere omstandigheden;
- in- en uitschrijving;
- uitstel bindend studieadvies (BSA);
- bestuursbeurzen;
- indienen van een klacht of bezwaar of het starten van een beroepsprocedure;
- faciliteiten bij het studeren met een ondersteuningsbehoefte, topsport, eigen bedrijf;
- eerste opvang bij psychosociale problematiek en doorverwijzing naar juiste hulpverlening.

De studentendecaan adviseert, bemiddelt en/of verwijst door. In het ho en op de universiteit is de studentendecaan dus de contactpersoon voor studenten met ondersteuningsbehoeften. De studentendecaan geeft de student informatie en zorgt voor aanpassingen en voorzieningen, zoals extra tentamentijd, extra herkansingen of een rustige ruimte.

De functie van studentendecaan komt gedeeltelijk overeen met de functie van zorgcoördinator in het vo. In het vo is de decaan vooral betrokken bij het maken van de juiste studiekeuze en de loopbaanontwikkeling van de leerling. De invulling van de functie van decaan in het vo, is er meer in het ho. Wel komen enkele taken overeen met het werk van een studieloopbaanbegeleider of studieadviseur, met name op het gebied van de keuzes die studenten moeten maken (een studie, minor, afstudeerrichting et cetera).

Studiebegeleider/ studieloopbaanbegeleider/ studiecoach

De naam voor deze functie én de taken van deze functionaris verschillen per hogeschool en per opleiding. Ho-studenten kunnen terecht bij de studiebegeleider met vragen en problemen die te maken hebben met de studie in brede zin, zoals:

- advies bij persoonlijke omstandigheden gedurende de studie;
- begeleiding bij het maken van keuzes;
- vragen over een honoursprogramma, minor et cetera;
- advies over studieplanning en bij studievertraging;
- ondersteuning bij effectiever studeren;
- vragen over regelgeving.

Flexibel onderwijs, aangepast curriculum

Er is steeds meer aandacht voor flexibel onderwijs, maatwerk en diversiteit. Er zijn opleidingen waar het onderwijs flexibel is ingericht, zoals bij [Fontys Hogeschool ICT](#)²¹. Meestal is het onderwijs meer aanbodgericht. Maatwerk op het gebied van curriculum, toetsing en stages is in het ho niet vanzelfsprekend.

WET- EN REGELGEVING EN FINANCIËN

Voor studenten zijn verschillende verdragen en wetten van belang: het VN Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, de Wet op het Hoger Onderwijs (WHW) en de Wet Gelijke Behandeling voor mensen met een handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz).

VN Verdrag

In [dit internationale verdrag](#)²² is het recht op inclusief onderwijs vastgelegd. Onderwijsinstellingen moeten zorgen voor algemene toegankelijkheid van gebouwen en informatiesystemen en voor de nodige aanpassingen.

WHW

In de [WHW](#)²³ is onder andere het recht op universitair en hoger beroepsonderwijs vastgelegd. Daarnaast stelt deze wet dat alle studenten gebruik kunnen maken van studiebegeleiding en andere voorzieningen, waaronder de diensten van een studentendecaan.

Wgbh/cz

In [deze wet](#)²⁴ is vastgelegd dat het verboden is om onderscheid te maken tussen studenten met en studenten zonder functiebeperking. Alle ho-instellingen zijn verplicht om waar nodig doeltreffende aanpassingen te doen voor studenten met een functiebeperking, mits de student hierom heeft gevraagd en zijn beperking tijdig heeft gemeld. Doeltreffende aanpassingen zijn aanpassingen die 'geschikt' en 'noodzakelijk' zijn. 'Geschikt' betekent dat de aanpassing een belemmering wegneemt en de zelfstandigheid van de betreffende student vergroot. 'Noodzakelijk' wil zeggen dat hetzelfde doel niet op een andere manier kan worden bereikt.

Wanneer de student een verzoek voor een aanpassing heeft gedaan, heeft de instelling een onderzoeksplicht. De onderwijsinstelling moet nagaan of de gevraagde aanpassing(en) en eventuele alternatieven mogelijk zijn. Enkel wanneer de aanpassing voor de onderwijsinstelling een onevenredige belasting vormt, hoeft de instelling hier niet in mee te gaan. Bij het vaststellen hiervan spelen onder andere de grootte van de organisatie, de kosten van de aanpassing, eventuele financiële tegemoetkomingen, de haalbaarheid en de financiële draagkracht van de organisatie een rol.

Financiën

Voor studenten met een ondersteuningsbehoefte zijn er een aantal [financiële voorzieningen](#)²⁵, bijvoorbeeld in geval van studievertraging.

Studiefinanciering via DUO

Via DUO regelen alle studenten hun studiefinanciering. Voor studenten met een functiebeperking zijn er onder specifieke voorwaarden een aantal extra voorzieningen mogelijk:

1. Verlenging diplomatermijn
2. Verlenging prestatiebeurs
3. Omzetting prestatiebeurs in een gift
4. Nieuwe studiefinanciering voor nieuwe studie
5. Kwijtschelding bedrag (€ 1200) studieschuld bij behalen diploma
6. Kwijtschelding studieschuld door medische oorzaak

Om van deze voorzieningen gebruik te kunnen maken, is de handtekening van de studentendecaan vereist. Deze moet bepalen of bijvoorbeeld de studievertraging het gevolg is van de belemmeringen van de student. Daarom is het belangrijk dat de decaan tijdig op de hoogte is van de situatie van de student; anders kan hij dit niet beoordelen en kan de student geen aanspraak maken op de voorziening. Onder meer met het oog hierop is het raadzaam dat de student tijdig meldt dat hij een functiebeperking heeft.

Individuele studietoeslag via gemeente

Omdat het voor jongeren met een functiebeperking lastig is om hun opleiding te combineren met een bijbaan, is er voor deze groep in de [Participatiewet](#)²⁶ een toeslag opgenomen. De student moet dit aanvragen bij de gemeente waar hij staat ingeschreven. Bij toekenning krijgt de student een bepaald bedrag per maand. De hoogte van dit bedrag verschilt per gemeente. Zie bijvoorbeeld de individuele studietoeslag van de [gemeente Amsterdam](#)²⁷.

Profileringsfonds van de ho-instelling

Studenten die als gevolg van bijzondere omstandigheden studievertraging oplopen, kunnen een vergoeding aanvragen bij het profileringsfonds van de ho-instelling. Deze aanvraag loopt via de studentendecaan. Ook hier geldt dat de studentendecaan tijdig op de hoogte moet zijn van de situatie van de student. Is dit niet het geval, dan kan de student geen aanspraak maken op het fonds. Voorbeelden Profileringsfonds van [InHolland](#)²⁸ en [Avans](#)²⁹.

2.2 VERSTEVIG JE NETWERK EN DE SAMENWERKING

Bij een goede doorgaande onderwijsleerlijn is samenwerking fundamenteel, zowel intern, binnen de vo-school, als met het ho. Door te investeren in je netwerk, wordt interdisciplinaire samenwerking mogelijk. Daarnaast is een goede verdeling van taken en rollen binnen de eigen organisatie van belang.

Tips:

- Zorg er intern voor dat de rollen en taken in het kader van doorstroom duidelijk zijn beschreven. Versterk elkaars expertise.
- In veel vo-scholen zijn de overdrachtslijn en de zorglijn gescheiden. Breng zorg en studiekeuze dichterbij elkaar. Dit draagt bij aan een soepele overgang naar het vervolgonderwijs.
- Zorg voor één contactpersoon voor het ho, die fungeert als 'casemanager'.
- Bedenk welke netwerkwerkcontacten relevant zijn en investeer in deze contacten. Onderhoud je netwerk door bijeenkomsten te organiseren en te bezoeken. Denk bijvoorbeeld aan de regionale decanenkringen.
- Organiseer [uitwisselingsbijeenkomsten](#)³⁰ tussen onderwijsprofessionals uit vo en ho om van elkaar te leren.

2.3 EVALUEER DE OVERGANG NAAR HET HO

Hoe succesvol zijn leerlingen met een ondersteuningsbehoefte binnen het ho? Er is hierover beperkt informatie voorhanden, terwijl deze informatie belangrijk is om erachter te komen of je begeleiding toereikend is. Om te kunnen evalueren is beleid van belang.

Tips:

- Evalueer jaarlijks met het ho hoe de aansluiting en de studievoortgang van studenten met een ondersteuningsbehoefte zijn verlopen. Dit is onderdeel van de evaluatie die alle studenten betreft. Deze evaluatie kan worden uitgevoerd als individuele onderwijsinstelling of vanuit bestaande samenwerkingsverbanden.
- Vraag de leerling of je hem na een jaar mag benaderen om te horen hoe het gaat en om het overgangsproces (en de rol van vo en ho hierin) te evalueren.
- Evalueer intern of er bij de overgang naar het ho wordt gewerkt volgens de afgesproken beleidskaders, procedures en taakbeschrijvingen.

2.4 MAAK BELEID OF VUL BELEID AAN

Om de doorgaande lijn voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte te kunnen monitoren en evalueren, is beleid noodzakelijk. Zo kan binnen het bestaande zorgbeleid aandacht worden besteed aan 'doorstroom.' Ook binnen het samenwerkingsverband kan hiervoor beleid worden gemaakt.

Tips:

- Leg resultaten, procedures en taak- en rolbeschrijvingen vast.
- Monitor het opgestelde beleid en evalueer dit jaarlijks zowel binnen de eigen onderwijsinstelling als binnen het samenwerkingsverband.
- Voer afgesproken verbeteracties uit.
- Benoem resultaten en werk planmatig.

3. LITERATUUR

In de handleiding wordt doorverwezen naar onderstaande websites.

1. https://www.handicap-studie.nl/124_1172_Factsheet_Cijfers_Studeren_met_een_functiebeperking.aspx
2. https://www.handicap-studie.nl/1_1384_bijdragen_aan_een_succesvolle_overgang_van_vo_naar_ho_voor_students_met_een_functiebeperking.aspx
3. <https://studieprocesinkkaart.nl/student/#/>
4. <https://studieprocesinkkaart.nl/professional/#/>
5. <https://www.studiekeuze123.nl>
6. <https://www.handicap-studie.nl/onderwijsinstellingen.aspx>
7. <https://www.vereniginghogescholen.nl/profielenbank>
8. <https://app.studielink.nl/front-office/?v=ntp#52>
9. <http://www.lsr.nl/>
10. <https://www.mensenrechten.nl/>
11. www.handicap-studie.nl/downloads/OCW_Financieel%20slim%20studeren_def.pdf
12. <https://www.han.nl/start/bachelor-opleidingen/aanmelden/studiekeuzecheck/>
13. <http://www.hva.nl/praktisch/studiekeuzers/hva-breed/studentenzaken/studiekeuzeworkshop/studiekeuzeworkshop.html>
14. <http://steunpuntpassendonderwijs-vo.nl/tool-privacy#!/>
15. <https://www.expertisepuntlob.nl/>
16. <https://www.nvs-nvl.nl/>
17. <https://www.vvsl.nl/home>
18. www.lica.nl
19. <https://www.studiekeuze123.nl>
20. <https://www.handicap-studie.nl/home.aspx>
21. <https://fontys.nl/Over-Fontys/Fontys-Hogeschool-ICT/Over-Fontys-Hogeschool-ICT.htm>
22. https://www.handicap-studie.nl/1_1239_VN-verdrag.aspx
23. <http://wetten.overheid.nl/BWBR0005682/2018-02-01#Hoofdstuk7>
24. <http://wetten.overheid.nl/BWBR0014915/2012-10-01>
25. http://www.handicap-studie.nl/1_67_Rechten_en_financiën.aspx
26. https://www.handicap-studie.nl/1_107_Studiefinanciering.aspx
27. https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7B5CA5FA80-5A8B-473A-AADB-16E6533C6492%7D#case_%7B5E17C74A-1E97-4DD7-86BE-BB167E8E368A%7D
28. <https://www.inholland.nl/studiekeuze/studeren-bij-inholland/studeren-met-een-handicap/financi%C3%ABn/profileringsfonds/>
29. <https://studentinfo.avans.nl/publicaties/rechtspositie/regeling-profileringsfonds>
30. <https://www.vo-raad.nl/artikelen/121>

COLOFON

Auteurs: Eline Thijsen, Sietske Sportel, Hannelore Veltman en Nanne Roos Vonk van Handicap +Studie, Marij Bosdriesz en Chaja Deen van het NJi en Mike Jolink en Marlies Peters van het Steunpunt Passend Onderwijs

Illustratie pagina 7: Design Crew

Vormgeving: BUREAUBAS

Drukwerk: Drukproef

Juni 2018

Onze speciale dank gaat uit naar de NVS-NVL en de VvSL voor de medewerking aan deze handreiking. Ook danken wij de vertegenwoordigers vanuit het veld die ons van feedback hebben voorzien.

STEUNPUNT PASSEND ONDERWIJS

Het Steunpunt Passend Onderwijs ondersteunt scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs bij de vormgeving van passend onderwijs.

www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl

Steunpunt Passend
Onderwijs

VO RAAD

PO RAAD

Nederlands
Jeugdinstituut

handicap
studie +
expertise
centrum